

Regulamentul privind accesul la date individuale în scopuri științifice

CAPITOLUL I

Obiectul

1. Prezentul Regulament stabilește condițiile în care Biroul Național de Statistică (BNS) poate acorda accesul la date individuale pentru proiecte de cercetări științifice.
2. Regulamentul este elaborat întru executarea Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 557/2013 al Comisiei din 17 iunie 2013 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile europene în ceea ce privește accesul la date confidențiale în scopuri științifice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 831/2002 al Comisiei.

CAPITOLUL II

Definiții

3. În sensul prezentului Regulament, se aplică următoarele definiții:

date individuale - date care permit identificarea persoanelor juridice și fizice.

fișiere cu utilizare securizată - date confidențiale destinate unor scopuri științifice cărora nu li s-a aplicat nicio altă metodă de control al divulgării statistice.

fișiere cu utilizare științifică - date confidențiale destinate unor scopuri științifice cărora li se aplică metode de control al divulgării statistice pentru a reduce la un nivel corespunzător, în conformitate cu cele mai bune practici actuale, riscul de identificare a unității statistice;

metode de control al divulgării statistice – metode de reducere a riscului de divulgare a informațiilor cu privire la unitățile statistice, bazate de obicei pe restricționarea volumului sau modificarea datelor (în baza metodelor statistice).

sistem de acces - mediul fizic sau mediul virtual și structura sa organizațională care permite accesul la date individuale în scopuri științifice.

proiect de cercetare științifică (proiect din domeniul cercetării) - se consideră un complex de activități și acțiuni interdependente prin executori, termene și resurse, care au drept scop dobândirea de noi cunoștințe, formularea și verificarea a noi ipoteze și teorii într-un domeniu sau mai multe domenii ale științei.

entitate care realizează proiecte de cercetare științifică – persoană juridică, de drept public sau privat, care desfășoară una dintre următoarele activități: cercetări fundamentale și/sau aplicative, dezvoltarea experimentală, implementarea rezultatelor științifice și inovațiilor, transferul tehnologic, pregătirea și perfecționarea cadrelor științifice (în continuare *entitate de cercetare*).

CAPITOLUL III

Principii generale

4. Entitatea de cercetare care intenționează să obțină acces la date individuale în scopuri științifice depune în adresa BNS o solicitare conform modelului stabilit de acesta.

5. BNS examinează solicitarea depusă de entitatea de cercetare și oferă răspuns solicitantului privind rezultatele examinării.
6. BNS poate acorda accesul la datele individuale dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
  - a. entitatea de cercetare întrunește condițiile prevăzute în cap. IV al prezentului Regulament;
  - b. este prezentată în adresa BNS o propunere de cercetare corespunzătoare de la cercetătorii(ul) care intenționează utilizarea datelor individuale în scopuri științifice.
7. În cazul eligibilității entității științifice și a proiectului de cercetare, solicitarea privind accesul se realizează în baza unui contract care prevede expres scopul utilizării datelor, condițiile de utilizare și alte obligațiuni pe care trebuie să le respecte entitatea de cercetare științifică și nemijlocit cercetătorii(ul).

CAPITOLUL IV

Entitatea de cercetare

8. Accesul la date individuale în scopuri științifice poate fi acordat doar entităților de cercetare. Cercetătorilor individuali nu li se poate acorda acces direct la date individuale.
9. Accesul acordat entităților de cercetare se bazează pe următoarele criterii:
  - a. evaluarea scopului entității, care se efectuează pe baza statutului său, misiunii sale sau a unei alte declarații de scop;
  - b. experiența demonstrată sau imaginea entității în calitate de organism care produce o cercetare de calitate și care publică rezultatele acesteia; experiența entității privind realizarea de proiecte de cercetare este evaluată pe baza, inter alia, a listelor de publicații disponibile și a proiectelor de cercetare la care a participat entitatea;
  - c. modalitățile de organizare internă pentru cercetare: entitatea de cercetare este o organizație separată cu personalitate juridică, axată pe cercetare, sau un departament de cercetare din cadrul unei organizații. Entitatea de cercetare trebuie să fie independentă și autonomă în formularea concluziilor științifice și separată de sfera politică a organismului căruia îi aparține;
  - d. garanțiile instituite în vederea asigurării securității datelor: entitatea de cercetare îndeplinește cerințele tehnice și de infrastructură care garantează securitatea datelor.
10. Entitatea care dorește să fie recunoscută ca entitate de cercetare pentru a obține acces la date individuale deținute de BNS, trebuie să prezinte următoarele documente:
  - a. Formularul de înscriere (*Anexa 1 la prezentul Regulament*) completat și semnat de reprezentantul desemnat în mod corespunzător al entității de cercetare, cu indicarea tipului de date individuale, solicitate în scopuri științifice și altor informații cuprinse în formular.
  - b. Declarația de confidențialitate și condițiile de utilizare (*Anexa 2*), completate și semnate de reprezentantul desemnat în mod corespunzător al entității de cercetare.
11. BNS, în timp de 15 zile lucrătoare după recepționare, evaluează informațiile furnizate în documentele menționate în punctul 10 și informează entitatea de cercetare despre decizia luată (*a se vedea Capitolul VII punctul 25*).

CAPITOLUL V

Formularul de înscriere

12. În formularul de solicitare a accesului la date individuale (*Anexa 1 la prezentul Regulament*), entitatea de cercetare trebuie să furnizeze informații cu privire la capacitatea sa de a respecta criteriile de evaluare specificate la capitolul IV.
13. BNS poate solicita entității de cercetare să prezinte, la necesitate, informații suplimentare la formularul de solicitare.
14. Entitatea de cercetare trebuie să informeze BNS despre orice schimbări în structura organizațională a entității survenite după prezentarea Formularului de înscriere sau după încheierea contractului de acces la date individuale cu BNS. Dacă o entitate de cercetare deja recunoscută ca eligibilă pentru acordarea accesului la date individuale în scopuri științifice nu își respectă obligațiile conform declarației de confidențialitate sau nu mai îndeplinește criteriile enumerate în capitolul IV, BNS va sista accesul entității la datele individuale solicitate în scopuri științifice.
15. Odată ce entitatea de cercetare este recunoscută și a semnat o declarație de confidențialitate, cercetătorilor din entitate li se permite să prezinte propuneri de cercetare. Cercetătorii(ul) trebuie:
  - a. să aibă încheiat un contract individual de muncă cu entitatea de cercetare, sau
  - b. să aibă încheiat un contract de prestare a serviciilor (în cazuri justificate în mod corespunzător) cu entitatea de cercetare, sau
  - c. să fie doctoranzi la instituțiile de cercetare, care desfășoară proiecte avansate de cercetare, recunoscuți de un conducător (supervizor) angajat de entitatea de cercetare. Conducătorul (supervizorul) doctorandului trebuie identificat în propunerea de cercetare ca cercetător principal, iar doctorandul - ca cercetător individual.
16. Relația dintre cercetător și entitatea de cercetare trebuie să permită entității de cercetare să impună sancțiuni disciplinare cercetătorului în cazul utilizării abuzive sau neglijente a datelor.

CAPITOLUL VI

Declarația de confidențialitate

17. În Declarația de confidențialitate (*Anexa 2 la prezentul Regulament*), reprezentantul desemnat în mod corespunzător al entității de cercetare își asumă angajamentul de a asigura că datele individuale solicitate în scopuri științifice vor fi accesate numai pentru propunerea (propunerile) de cercetare corespunzătoare și de a garanta securitatea fizică a datelor, inclusiv prevenirea încălcării confidențialității și luarea de măsuri în cazul în care au loc.
18. Declarația de confidențialitate include toți cercetătorii care vor avea acces la datele individuale în scopuri științifice pe baza propunerilor de cercetare depuse și aprobate. Declarația de confidențialitate constituie angajamentul entității de cercetare de a respecta cerințele de confidențialitate și condițiile de utilizare a datelor individuale în scopuri științifice.
19. Prin această declarație, entitatea de cercetare informează cu privire la asumarea răspunderii pentru respectarea obligațiilor asumate.
20. Declarația de confidențialitate identifică persoana de contact, responsabilă de organizarea accesului în entitatea de cercetare recunoscută în conformitate cu obligațiile relevante.

21. Modelul de declarație de confidențialitate urmează să fie utilizat de către entitățile de cercetare din Republica Moldova și cele situate în afara Republicii Moldova.

CAPITOLUL VII

Propunerea de cercetare

22. Cercetătorii care aparțin unei entități de cercetare recunoscute de BNS și care doresc să primească acces la date individuale în scopuri științifice trebuie să prezinte BNS următoarele documente:

- a. Propunere de cercetare (*Anexa 3 la prezentul Regulament*);
- b. Declarație individuală de confidențialitate (*Anexa 4*) pentru fiecare cercetător care urmează să aibă acces la date individuale în scopuri științifice.

23. Propunerea de cercetare indică cu detalii suficiente:

- a. entitatea care solicită accesul;
- b. scopul legitim al cercetării (adică un scop științific);
- c. explicația de ce acest scop nu poate fi îndeplinit folosind date agregate;
- d. cercetătorii individuali care vor avea acces la date individuale în scopuri științifice;
- e. seturile de date care urmează să fie accesate și metodele de analiză ale acestora;
- f. rezultatele preconizate ale cercetării care urmează să fie publicate sau diseminate.

24. În rezultatul evaluării propunerilor de cercetare, BNS informează în timp de 10 zile lucrătoare entitatea de cercetare recunoscută (ca eligibilă pentru acordarea accesului la date individuale în scopuri științifice) despre decizia luată, indicând, totodată, costul serviciilor pentru pregătirea datelor și termenele limită pentru acordarea accesului la date individuale.

25. Pentru a reduce perioada de acordare a accesului la date individuale în scopuri științifice, entitatea de cercetare poate prezenta Propunerea de cercetare (*Anexa 3 la prezentul Regulament*) și Declarațiile individuale de confidențialitate (*Anexa 4*) concomitent cu prezentarea Formularului de înscriere (*Anexa 1*) și a Declarației de confidențialitate (*Anexa 2*).

CAPITOLUL VIII

Accesul la datele individuale

26. Datele individuale în scopuri științifice sunt disponibile sub formă de *fișiere cu utilizare securizată* și sub formă de *fișiere cu utilizare științifică*.

26.1. Accesul la fișierele cu utilizare securizată

- a. Accesul la fișierele cu utilizare securizată presupune accesul în "camera securizată" și este permis exclusiv persoanelor autorizate enumerate în Formularul de cerere pentru propunerea de cercetare.
- b. "Camera securizată" se află în sediul BNS și este dotată cu calculator care restricționează transmiterea neautorizată a oricărui tip de date în afara punctului de acces și nu permite:
  - imprimarea datelor
  - copierea datelor în afara mediului securizat
  - conectarea dispozitivelor de înregistrare
  - conectarea la internet
  - conectarea la rețeaua internă a BNS
  - instalarea sau eliminarea oricărui dispozitiv sau program;
  - modificarea parametrilor calculatorului.

- c. Rezultatele finale vor fi supuse controlului divulgării statistice pentru a asigura că datele sunt protejate în mod corespunzător
- d. Programul de lucru al „camerei securizate” este stabilit de BNS și este plasat pe site-ul oficial al BNS.

26.2. Accesul la fișierele cu utilizare științifică

- a. Accesul la fișierele cu utilizare științifică presupune transmiterea acestora către entitatea de cercetare. Fișierele se criptează și se transmit în conformitate cu prevederile contractului încheiat cu BNS (prin email, unități de stocare externe etc.).
- b. Fișierele cu utilizare științifică sunt transmise cu condiția existenței unor garanții corespunzătoare de siguranță în cadrul entității de cercetare care solicită date. Entitatea care solicită fișiere cu utilizare științifică va asigura:
  - i. securitatea fizică corespunzătoare a spațiilor / încăperilor entității și a sistemelor informatice ale acesteia;
  - ii. păstrarea corespunzătoare a datelor în sistemele informatice cu acces securizat;
  - iii. păstrarea în condiții de siguranță corespunzătoare a mediului și a unităților de stocare externe (stick USB, disk USB, carduri de memorie etc.), care conțin date individuale;
  - iv. păstrarea corespunzătoare a rezultatelor analizei care conțin date individuale (acces restricționat în cameră și computer care găzduiește rezultatele).
- c. Datele vor fi protejate astfel încât riscul identificării unităților statistice să fie redus în mod corespunzător.
- d. Fișierele de utilizare științifică, sunt utilizate de cercetători numai în scopurile specificate în propunerea de cercetare și vor fi distruse la finalizarea cercetării (la data specificată în propunerea de cercetare), informând despre acest lucru BNS (*Anexa 5 la prezentul Regulament*).
- e. În cazul închiderii excepționale și pe termen lung a localurilor entităților de cercetare din cauza situațiilor excepționale, accesul la fișierele de utilizare științifică poate avea loc din alte locații (în principal, locuința cercetătorului), cu condiția că:
  - i. entitatea depune solicitare corespunzătoare în adresa BNS;
  - ii. cercetătorul oferă dovezi că sediul entității sale de cercetare rămâne închis cel puțin patru săptămâni;
  - iii. entitatea de cercetare asigură o conexiune securizată, permițând cercetătorilor să acceseze de la distanță și în siguranță datele stocate la sediul entității de cercetare;
  - iv. descărcarea datelor pe orice alt echipament din afara sediului entității de cercetare, cum ar fi computere și dispozitive și / sau copierea / încărcarea fișierelor în *cloud computing* sau sisteme de stocare la distanță de la terțe părți este interzisă;
  - v. persoana de contact din entitatea de cercetare pentru accesul la datele individuale în scopuri științifice ale BNS, este informată și permite un astfel de acces la distanță a cercetătorilor.
  - vi. Cercetătorul principal al proiectului va furniza către BNS o declarație semnată că aceste condiții sunt îndeplinite (cu informațiile necesare despre conexiunea securizată).
- f. Cercetătorii vor asigura securitatea datelor în timp ce lucrează de la distanță.
- g. Măsurile enumerate la punctul „e” vizează facilitarea accesului la datele individuale în scopuri științifice ale BNS în situații excepționale, fără a compromite securitatea datelor.

Aceste măsuri sunt valabile numai pentru perioada de închidere a sediului entității de cercetare din cauza acestor situații excepționale.

- h. Aplicarea metodelor de control al divulgării statistice asigură, că datele individuale în scopuri științifice sunt protejate în mod corespunzător și în același timp, permite cercetătorilor să obțină cât mai multe informații detaliate posibil.
- i. Pentru a primi acceptul publicării rezultatelor, la finisarea lucrului cu datele din fișierele cu utilizare științifică, entitatea de cercetare transmite rezultatele nominalizate la BNS, pentru aplicarea metodelor de control al divulgării datelor și asigurarea că rezultatele cercetării nu se referă la unități individuale identificabile.
- j. Entitatea de cercetare nu are dreptul să publice rezultatele cercetării sau să le transmită persoanelor terțe până la obținerea acceptului BNS privind publicarea rezultatelor cercetării (*a se vedea Ghidul de publicare a datelor*)

CAPITOLUL IX

Contractul privind accesarea și utilizarea datelor individuale

27. Între BNS și entitatea de cercetare recunoscută (ca eligibilă pentru acordarea accesului la date individuale în scopuri științifice) se încheie un contract pentru accesarea și utilizarea datelor individuale în scopuri științifice (*Anexa 6 la prezentul Regulament*), în cazul în care propunerea de cercetare a fost acceptată de BNS.
28. Contractul se încheie pe o durată care nu depășește trei ani.

CAPITOLUL X

Aspecte organizatorice

29. BNS va publica pe pagina sa web:
  - a. Prezentul Regulament (inclusiv anexele).
  - b. Ghidul de publicare.
  - c. Programul de lucru a camerei securizate.

CAPITOLUL XI

Plata pentru serviciile prestate de BNS

30. Valoarea serviciilor prestate de către BNS pentru pregătirea datelor individuale în scopuri științifice și acordarea accesului la acestea vor fi stabilite de BNS și specificate în contractul privind accesarea și utilizarea datelor individuale în scopuri științifice.

Anexe la Regulament:

Anexa 1	Formular de înscriere pentru entități de cercetare
Anexa 2	Declarație de confidențialitate (model)
Anexa 3	Formular de cerere pentru propunerea de cercetare
Anexa 4	Declarația individuală de confidențialitate
Anexa 5	Declarația de distrugere a fișierelor cu utilizare științifică furnizate de BNS
Anexa 6	Model de Contract privind accesarea și utilizarea datelor individuale